

Nr 117

Av herr Nilsson i Agnäs, om rökförbud inom riksdagshuset.

(Lika lydande med motion nr 104 i Första kammaren)

Efter utgången av riksdagsåret 1970 lämnar det svenska parlamentet riksdagshuset på Helgeandsholmen för en tid. Enligt bilaga 17 till statsverkspropositionen 1970 pågår inredningsarbeten i de provisoriska lokaler som enkammarriksdagen skall disponera vid Sergels torg. Vid denna tidpunkt måste det vara angeläget att planera för en ändamålsenlig och trivsam arbetsmiljö inte bara genom den inredning och utrustning av olika slag som anskaffas utan även genom att försäkra sig om hälsosam miljö. Luftföroreningar i form av tobaksrök bör inte tolereras i den arbetsmiljö, där så viktiga beslut skall ske och där behovet av sundhet och tankeklarhet är stort. I samband med de nya lokalernas inredning bör riksdagen tänka på att inrätta några rökrum för dem som trots rökningens hälsovådlighet och samhällsskador inte kan tänka sig att avstå från rökning.

Folkhälsan skulle förbättras om tobaksrökning kunde förbjudas i alla offentliga lokaler. Det är en icke oväsentlig kostnad som vållas samhället genom de sjukdomar den främjar och de många för tidiga dödsfallen och den minskade arbetsprestationen. Detta faktum torde i framtiden medföra att de medborgare som får förtroendet och ansvaret att företräda vårt folk i riksdagen i allt större utsträckning kommer att bestå av absolutister, beredda att föregå med gott exempel och medvetna om den ökade kapacitet den som icke röker besitter, men i dagens läge bör inredningen av riksdagens lokaler utformas med tanke på att det finns rökare, varför några för rökning avsedda rum bör inrättas.

Till benäget studium bifogas några citat ur herr Lindhagens motion 198 i första kammaren 1937.

Undertecknad har den 22 oktober 1936 avlåtit följande motion:

Riksgäldskontoret, dess vederbörande kommitté och Riksdagen.

Undertecknad tillåter mig påkalla uppmärksamhet för vad i mitt ålderspresidenttal den 27 juni 1936 yttrats med anledning av kontorets beslut att i anslutning till riksdagens önskan tillsätta två kommittéer för reformer inom, över och omkring riksdagshuset. »Det hastar», sade jag — — — »att riksdagens ensittare och övriga mindretal utnyttja detta sista tillfälle för att påkalla skydd, liksom i aktiebolagslagen och folkförbundets konstitution, även i riksdagen för minoriteterna».

Bland annat krävdes vår lagliga rätt att få »samfällt överlägga i partirummet samt enskilt skriva, läsa och äta i någon vrå, allt ifred för rökare».

I andra kammaren lyckades det mig utverka förbud för rökning åtminstone i de två innersta smårummen i kammarens sällskapsavdelning. Det förbudet lär numera försvunnit.

I första kammaren har efter många bemödanden slutligen i det lilla skrivrummet uppsatts ett anslag med påskriften »Rökning undanbedes». Detta är allt.

Anslagets vankelmod betraktar nu en del rökare endast såsom en vädjan till deras gottfinnande. Och då de icke äro anhängare av hänsyn till andra på detta område, vilket var mera brukligt förr, så betraktas anslaget ibland som obefintligt. Någon till namnet okänd rökare plågar för säkerhets skull vända om anslaget med baksidan utåt för att sålunda anonymt demonstrera sin uppfattning av rätt och ordning inom riksdagshuset.

Det hänvisas till de motioner som av mig väckts i första kammaren särskilt i detta och angränsande ämnen ävensom till vad ordföranden i statsutskottet Kvarnzelius yttrade en gång i första kammaren, att hänsyn borde tagas till önskemålen.

Likaledes erinras, att riksdagen två gånger enhälligt på mitt förslag påkallat en upplysningsverksamhet mot missbruk av tobaksrökning. Riksgäldskontoret är nu i tillfälle att låta denna riksdagens önskan som en bumerang falla tillbaka mot riksdagen själv med vädjan till riksdagen att föregå med gott exempel.

Vidare har av mig tre gånger, så vitt jag vill minnas 1932, 1933 och 1934, påkallats socialdemokratiska riksdagsgruppens beslut om förbud mot rökning vid gruppens sammanträden i partilokalen. Första gången bifölls det med stor majoritet mot företrädesvis studentexamensfolkets och vederlikars missbruk av rökning. Andra gången med mindre majoritet. Tredje gången avslogs det på ordförandens hemställan och utan tillkännagivet stöd. Någon votering begärdes ej, då det nu syntes komma i minoritet. I andra partier rökes också när och var man kan komma åt. Allestädes förekommer en del vanerökare, som holma som fabriksskorstenar i högkonjunktur. En så ogenomskinlig atmosfär som den, som vilar över stora restauranglokalen i lunchtider under kamrarnas plena, kan väl sällan uppletas. Till andras katarer i svalg och luftstrupe tages ingen hänsyn, ty det är givetvis resandes ensak.

I första kammarens lilla lunchrum är ej stort bättre. Utom under herr Swartz' från Norrköping riksdagar då rökning ej tilläts, därför att Swartz, som var en betydande personlighet, av hälsoskäl ej tålde rökning.

För min del har jag upplevat den tid då det allmänt ansågs strida mot god ordning, hälsovård och samhällelig kultur över huvud taget att röka i församlingar, som sammanträdde för gemensamma ändamål. Även i större restauranger såsom Operakällaren var det rökförbud under den mest frekventerade middagstiden. Nu anses detta vara tiden att röka som mest.

Enskilda stiftelser och aktiebolag som förfoga över stora samlingslokaler till uthyrning, såsom Auditorium, Konserthuset, Musikaliska Akademien m. fl. har rökningförbud. Men svenska folkets huvudmän och majoriteter i riksdagen kunna icke förlika sig med att en sådan god, nykter och för majoritetens själv andligen, kroppsligen och även ur portmonnäsynpunkt hälsosam sedvänja blir genomförd på vederbörliga ställen.

I järnvägskupéer och restaurangvagnar finns avskilda utrymmen för icke

rökare, och i spårvagnar är det alldeles förbjudet annat än ute på de alldeles öppna plattformarna.

Endast riksdagen står som föregångsman kvar med obönhörlig klappjakt i alla instanser på icke rökare, som synes förmodligen befinna sig i minoritet.

Med åberopande av vad sålunda även i riksdagsmotioner i ämnet anförts, hemställs, att riksgäldskontoret och dess kommitté täcktes framlägga förslag för riksdagen till avhjälpande av det sålunda överklagade missförhållandet.

Det anhålles vördsamt att vid kontorets förslag till riksdagen bilägges även denna motion.

Denna framställning får härmed även direkt framföras till riksdagen. Det föreslås, så vitt på första kammaren ankommer, att i första kammarens lilla skrivrum annonseras uttryckligt förbud för rökning och ej såsom nu blott »rökning undanbedes», att två ytterligare skrivpulpeter inflyttas, så att mer än en »icke rökare» kan få plats där, att maskinskrivning vartill rummet nu också börjar brukas förbjudes samt att den, som vill läsa en tidning rökfritt äger medtaga den från tidningsrummet till det lilla rökfria rummet med skyldighet att omedelbart återlämna den efter begagnandet.

Vidare föreslås att till bruk för »icke rökare» en del av stora matsalen avskiljes exempelvis med en glasvägg, eller ock, om detta ej kan ske, rökfri matservering för båda kamrarna anordnas i det mindre rummet till vänster efter inträdet i kafélokalerna. I andra kammaren kan skriv- och läsrum för »icke rökare» anordnas i de två innersta små rummen i kammarens sällskapsrum. Så har ock en gång varit förhållandet. Detta är till en början mycket anspråkslösa framställningar.

Det hemställs,

att riksdagen må tillerkänna icke rökare deras mänskliga rätt att få samfällt överlägga i partirummet samt enskilt skriva, läsa och äta i någon vrå av riksdagshuset, allt ifred för rökare.

Om remiss till bankoutskottet anhålles.

Stockholm den 24 januari 1937.

Carl Lindhagen

Med stöd av vad som ovan anförts hemställs,

att riksdagen måtte besluta om ordningsregler för de provisoriska lokalerna med förbud mot tobaksrökning i alla utrymmen utom särskilda rökrum.

Stockholm den 15 januari 1970

Tore Nilsson (m)

i Agnäs